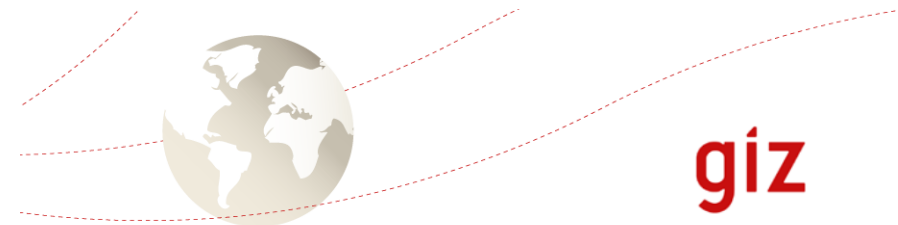

State Aid Management Project
Funded by the European Union

Efikasnost i efektivnost državnih pomoći

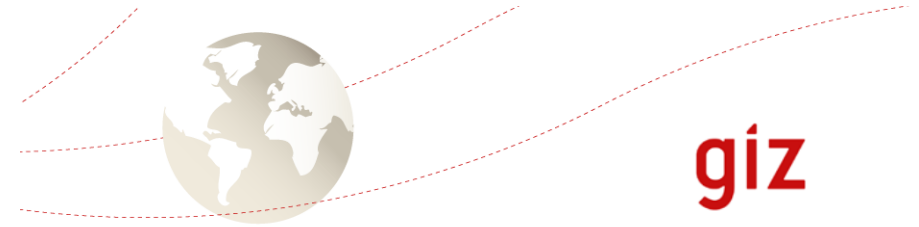
Lea J. Lekočević

SAM GIZ ekspert za državne pomoći

Podgorica, 30. oktobar 2013. godine

Opšti nalazi

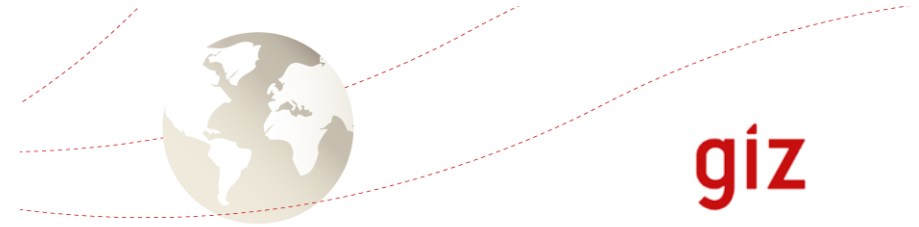
- Evropa 2010 – strategija EZ za rast u ovoj deceniji
jedinstveno tržište - najmoćniji alat:
 - pravno uređenje
 - politika konkurencije – kontrola državnih pomoći
- ekonomska i finansijska kriza
pritisak na javne finansije:
 - efikasne politike
 - poboljšanje u javnim finansijama

Opšti nalazi

Potreba za evaluacijom izražava se na različitim nivoima i u različitim oblastima:

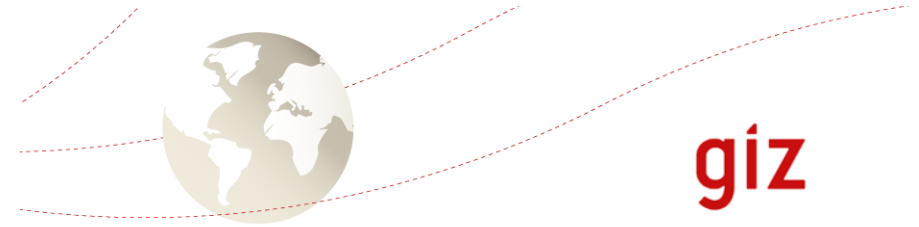
- Inkorporiranje sa novim pravilima državnih pomoći- širokopojasna pravila
- Revizorski sud savjetuje sistematičniji pristup evaluacije državnih pomoći
- Ecofin poziva na sprovođenje efikasne evaluacije

Svrha evaluacije

Orientisanje javnih sredstava u podsticanje rasta inicijativa za otklanjanje tržišnih nedostataka na više efikasan i efektivan način.

Promocija boljeg kvaliteta javnih sredstava kako bi se postiglo "više sa manje".

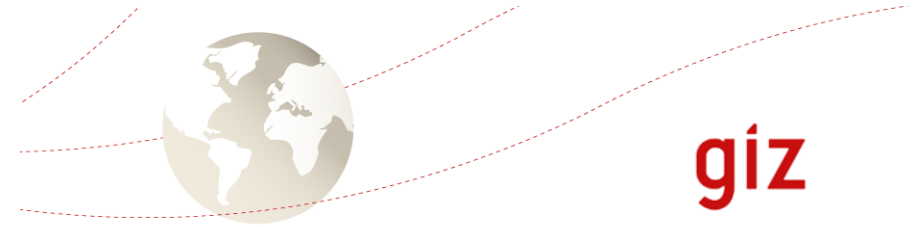
Cilj

Evaluacija će omogućiti:

- procjenu opšteg uticaja određenih državnih pomoći na tržište (pozitivnih i negativnih)
- procjenu, da li su ciljevi bili postignuti
- uticati na poboljšanje mjera
- uticati na oblikovanje boljih politika

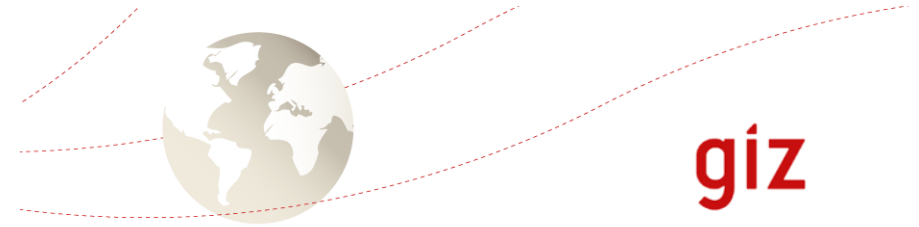
Trenutna situacija

- u državama članicama – procjena od strane vlasti za kontrolu državnih pomoći, procjene revizorskih sudova, izvještaji parlamenata
- u akademskim i istraživačkim institucijama - procjena R&D šema, regionalnih politika, broadband projekata
- na nivou EK – procjena kriznih mjera, bankovnih mjera, procjena mjera finansiranih iz strukturnih fondova (ex ante i ex post)

Trenutna situacija

- Šeme su utvrđene unaprijed (ex ante) na osnovu unaprijed definisanih uslova i na osnovu procjene, da će njihova implementacija biti pozitivna.
- Naknadna kontrola (ex post) je ograničena na kontrolu usaglašenosti sa pravilima.
- Analiza efikasnosti i efektivnosti vrši se rijetko i to samo u pojedinim slučajevima.

Otvorena suštinska pitanja

- Koje šeme treba da budu predmet procjene ?
- Kako razviti odgovarajuće kriterijume za procjenu, koji bi trebali biti homogeni za sve države ?
- Kako obezbijediti odgovarajuće podatke ?
- Kako obezbijediti nezavisnu procjenu i transparentnost ?

Otvorena suštinska pitanja

- Naglasak bi trebao biti na velikim šemama (u poređenju sa BDP, ili u apsolutnom iznosu), na novim šemama, na značajnim tržištima, na šemama sa veći negativnim uticajem na tržište.
- EK bi identifikovala 30-50 mjera godišnje (od 800 mjera godišnje), koje bi bilo potrebno procijeniti.
- Vremenski okvir bi bio različit; od 6 -12 mjeseci ili i više godina, zavisno od toga kada su očekivani efekti državne pomoći.

Otvorena suštinska pitanja

Procjena treba da bude objektivna, rigorozna, sveobuhvatna i transparentna.

Procjena treba da se sprovodi na osnovu zajedničke, jedinstvene metodologije, koja će se primjenjivati za mjere svih država članica:

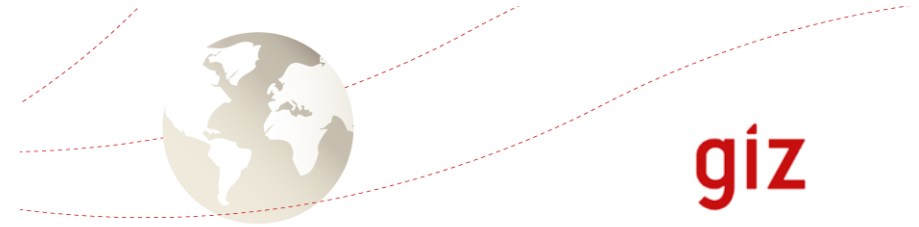
- promovisanje najbolje prakse
- uspostaviti minimum standarda za kvalitetnu procjenu
- uporedivost procjena u državama članicama

Otvorena tehnička pitanja

Obezbjeđivanje podataka iz različitih izvora:

- davaoci pomoći (o primaocima pomoći, njihovim djelatnostima, visini pomoći, vrijednosti investicije,...)
- korišćenje odgovarajućih statističkih registara
- drugi subjekti

U ocenjivanju mjera mora se čuvati tajnost podataka što ne važi za rezultat procijene.

Nadležno tijelo

Procjenu sprovodi nezavisno nacionalno tijelo:

- nepovezano sa davaocima državnih pomoći
- saradnja već u kreiranju mjere (određivanje potrebnih podataka, metodologije za procjenu)
- primjena neobhodnih ekspertiza
- saradnja sa drugim tijelima (zavod za statistiku,...)

Definicije

efikasnost /učinkovitost (fokus na proces):

- raditi stvari na pravi način
- maksimalni efekat sa minimalnim sredstvima

efektivnost /uspješnost (fokus na krajnji cilj) :

- raditi pravu stvar
- znači stvarni učinak, rezultat